

Občina Tolmin

Ulica padlih borcev 2,
5220 TOLMIN

Urad župana

Številka: 024-0001/2019

Datum: 28. september 2020

OBRAZLOŽITEV:

PRAVILNIK O IZVAJANJU PARTICIPATORNEGA PRORAČUNA ZA MLADINSKE PROJEKTE V OBČINI TOLMIN – prva obravnava

1. RAZLOGI ZA SPREJEM PRAVILNIKA

Župan Občine Tolmin Uroš Brežan je sprejel odločitev, da v letu 2021 tudi Občina Tolmin uvede participatorni¹ proračun. Gre za sistem razporejanja dela proračunskega denarja na način, da o njegovi porabi odločajo neposredno občanke in občani, ki lahko predlagajo in izglasujejo nabor projektov, ki so nato tudi izvedeni. Pri tem je potrebno poudariti, da je Občina Tolmin načelo participacije občank in občanov v določeni meri doslej že uveljavljala na področju financiranja krajevnih skupnosti, kjer je sledila predlogom, ki si bili podani s strani posameznih krajevnih skupnosti.

Participatorni proračun je kot prvo uvedlo mesto Porto Alegre v Braziliji leta 1989, leta 1994 so na ta način odločali v mestu Grottammare v Italiji, velik razcvet pa je doživel po letu 2000. V Evropi ga danes uporablja že več kot 300 mest ali delov mest, od takih z nekaj tisoč prebivalci pa vse do velemest kot so Rim, Berlin, Pariz, London, Madrid ali Lizbona. V Sloveniji je doslej participatorni proračun uporabilo 9% občin in sicer:

- Maribor (2015),
- Ajdovščina (2016, 2018),
- Komen (2016, 2019),
- Nova Gorica (2017),
- Kranjska Gora (2018),
- Renče-Vogrsko (2018),
- Šentilj (2018),
- Hrpelje-Kozina (2019),
- Slovenske Konjice (2019),
- Krško (2019, 2020),
- Brežice (2019),
- Bohinj (2019),
- Dravograd (2019),
- Dol pri Ljubljani (2019),
- Hrastnik (2019),
- Postojna (2019),
- Koper (2019, 2020),
- Izola (2020) in
- Radovljica (2020).

---

¹ V praksi se uporabljata dve poimenovanji: participativni-participatorni proračun.

Zneski, ki so bili v dosedanjih izvedbah namenjeni za participatorni proračun so zelo različni; od najmanj **6.000,00 evrov** (Občina Hrastnik) do največ **960.000,00 evrov** (Mestna občina Koper). Namen večine dosedanjih izvedb je bil splošen; za projekte na območju celotne občine oz. za področje posameznih krajevnih/mestnih skupnosti, v dveh primerih (Občina Kranjska Gora in Občina Slovenske Konjice) pa je bil participatorni proračun namenjen mladinskim projektom.

Zelo različna je tudi udeležba; od manj kot **1%** (Komen) do največ **22,06%** (Brežice).²

Skupna značilnost dosedanjih izvedb participatornega proračuna v Sloveniji je, da so upravičenci vse osebe s stalnim (ponekod tudi začasnim) prebivališčem v občini, v kateri se izvaja participatorni proračun, glede starostnih omejitev pa je najbolj pogosta praksa, da se k sodelovanju vabi tudi mladoletne osebe, ki še niso dopolnile starosti za pridobitev splošne volilne pravice (mlade, ki obiskujejo zadnji razred osnovne šole, oziroma prvi letnik srednje šole). Najbolj pogosta spodnja meja je 15 let, v nekaterih primerih tudi 14 let, navzgor pa praviloma ni omejena, razen v primerih, ko je bil participatorni proračun namenjen izključno mladim. V teh primerih so lahko sodelovale osebe do 29. oz. 30. leta starosti.

V občini Tolmin je za pilotno izvedbo tovrstnega načina razporejanja proračunskih sredstev predvideno področje mladinskih projektov. Občina želi s tem posebno pozornost posvetiti svojim mladim občanom, jih na ta način spodbuditi k aktivnejši vpetosti v lokalno okolje in obenem preveriti, kakšne so njihove želje in potrebe. Župan je v ta namen 24. decembra. 2019 imenoval Delovno skupino za pripravo modela participatornega proračuna za izvedbo mladinskih projektov v občini Tolmin, v katero so bili imenovani:

Matej Kavčič, predstavnik Občine Tolmin

Marina Laharnar, predstavnica Zavoda za kulturo, šport in mladino Občine Tolmin,

Erik Vrčon, predstavnik Gimnazije Tolmin,

Domen Fortunat, predstavnik Kluba tolminskih študentov,

Matija Šuligoj, predstavnik Združenja slovenskih katoliških skavtov in skavtinj, podružnica Tolmin,

Jernej Cvek, predstavnik Društva tabornikov Rod Puntarjev Tolmin,

Sanja Popov Leban, predstavnica Zveze društev mladih in kreativnih,

Peter Kavčič, predstavnik Socialnih demokratov, predsednik skupine, in

Lucija Gabršček, predstavnica Nove Slovenije.

Naloga skupine je bila, da do 30. novembra 2020 pripravi model participatornega proračuna za izvedbo mladinskih projektov. Skupina je ob začetku svojega dela k sodelovanju povabila zunanjega sodelavca Matica Primca, ki je sodeloval pri več izvedbah participatornega proračuna v Sloveniji. Skupina je z njegovo pomočjo na šestih sestankih izoblikovala model participatornega proračuna z jasnimi, merili in kriteriji za izvedbo, katerega je zapisala v predlog Pravilnika o izvajanju participatornega proračuna za mladinske projekte v občini Tolmin, ki ga, skupaj s sklepom o višini sredstev in časovnem poteku prve izvedbe, ki je predvidena za leto 2021, predlaga v sprejem Občinskemu svetu Občine Tolmin.

2. MODEL IZVEDBE

Model participatornega proračuna za mladinske projekte v občini Tolmin sledi ustaljeni praksi dosedanjih izvedb v Sloveniji in predvideva izvedbo v treh fazah. Prve tri predstavljajo postopek zbiranja in evalvacije predlogov ter odločanje o njih, četrta faza pa je izvedba izbranih projektov. Skladno z Zakonom o lokalni samoupravi, se morajo prve tri faze izvesti v tekočem proračunskem letu in morajo biti zaključene pred obravnavo Odloka o proračunu Občine Tolmin za naslednje proračunsko leto na občinskem svetu. Četrta, izvedbena faza, pa poteka v naslednjem proračunskem letu.

Za izvedbo bo zadolžena petčlanska komisija, ki bo po sprejemu pravilnika na seji občinskega sveta imenovana s strani župana, v kateri bodo zastopani predstavniki mladinskih organizacij in organizacij

---

² Podatki so povzeti po publikaciji: Sodelovalne in participatorne družbeno-ekonomske prakse, PARTICIPATIVNI PRORAČUN: Stanje v Sloveniji 2020, Raziskovalno poročilo (ur. Kaja Fiedler, Daša Ložar, Matic Primc, Karolina Babič), Maribor 2020.

za mlade z območja občine Tolmin, javnega zavoda Občine Tolmin, pristojnega za delo z mladimi in člani občinskega sveta.

2.1. Faze izvedbe

Prva faza priprave participatornega proračuna obsega **zbiranje projektnih predlogov**. Vsak predlog bo moral ustrezati naslednjim kriterijem:

- **je namenjen mladim,**
- **je skladen z zakonodajo in veljavnimi občinskimi akti,**
- **je v izvedbeni pristojnosti Občine Tolmin,**
- **še ni uvrščen v veljavni načrt razvojnih programov Občine Tolmin,**
- **je finančno ovrednoten med 500 in 3000 EUR, z vključenim DDV,**
- **je nekomercialne narave,**
- **je v javnem interesu,**
- **je v celoti izvedljiv v naslednjem proračunskem letu,**
- **sledi smernicam lokalnega programa za mlade v občini Tolmin.**

Druga faza priprave participatornega proračuna obsega **evalvacijo projektnih predlogov in izdelavo liste projektnih predlogov za glasovanje**.

Tretja faza priprave participatornega proračuna predstavlja **odločanje o projektnih predlogih v obliki tajnega glasovanja**.

Četrta faza je **izvedba projektov** in bo potekala v naslednjem proračunskem letu.

Oddaja projektnih predlogov

Svoj predlog bo lahko podal **vsak občan ali predstavnik neformalne skupine občanov, ki ima stalno prebivališče v občini Tolmin** in v letu priprave participatornega proračuna **dopolni najmanj 15 let do največ 30 let**.

Pri tem je delovna skupina pri definiranju starostnih omejitev za predlagatelje in glasujoče uporabila eno od več možnih praks, pri čemer se mlade opredeli v starosti od 15 do 30 let. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije za leto 2020, je v Občini Tolmin prijavljenih 1434 oseb te starostne kategorije.

Stališče delovne skupine je, da se k oddaji predlogov spodbuja **slehernega posameznika** oziroma predstavnika manjših neformalnih skupin, s čimer se skuša udejanjiti **najvišjo možno raven neposredne demokracije pri podajanju predlogov in aktivno deliberacijo** (posvetovanje, premišljanje, preudarjanje, premislek, pretres o določeni stvari ali problemu) znotraj različnih, predvsem neformalnih skupin mladih. Pri tem pa je bila delovna skupina pozorna, da je jasno opredelila, da **predlagatelj predloga ne sme biti hkrati izvajalec predloga**, s čimer se skuša izogniti navzkrižju interesov.

Ker je delovna skupina mnenja, da je pri izvedbi potrebno uporabiti sredstva moderne tehnologije, ki je mladim blizu, predlaga, da se predlogi oddajo preko **elektronskega obrazca na spletni strani**, namenjeni spremljanju priprave in izvedbe participatornega proračuna.

Evalvacija projektnih predlogov

Po končanem zbiranju bo vse prispele predloge obdelala **delovna skupina v sodelovanju s strokovnimi službami občinske uprave**. Vsi predlogi, ki ne bodo ustrezali kriterijem, bodo izločeni z obrazložitvijo, zoper katero ni pritožbe, ki bo posredovana predlagatelju, izbrani projekti pa bodo objavljeni na spletni strani.

Odločanje o izbranih projektnih predlogih

Glasovanje bo potekalo na predhodno določenih glasovalnih mestih, ki bodo skupaj z glasovalnim časom opredeljena v sklepu. Na glasovalnem mestu bosta prisotna predstavnik komisije in predstavnik

krajevne skupnosti z območja, kjer se nahaja glasovalno mesto, ki bosta skrbela za pravilno izvedbo glasovanja.

Z namenom, da se mladim z različnih območij občine čimbolj približa glasovalno mesto, delovna skupina predlaga, da se glasovanje izvede **na štirih glasovalnih lokacijah** in sicer:

- na sedežu Zavoda za kulturo, šport in mladino Občine Tolmin v Tolminu,
- v Vodni hiši na Mostu na Soči,
- v Jakovkni hiši v Podbrdu in
- v novem večnamenskem objektu na Šentviški Gori.

Na dan glasovanja bodo udeleženci (**v starosti od najmanj 15 do največ 30 let**) na glasovalnem mestu izkazali pravico glasovati z osebnim dokumentom s sliko, iz katerega sta razvidna stalno prebivališče in starost, zatem pa bodo prejeli glasovnico, na kateri bodo lahko glasovali za **največ tri projektne predloge**. Veljavna bo glasovnica, na kateri bo označen **najmanj en do največ trije projektni predlogi**.

Po zaključku glasovanja bo predstavnik delovne skupine ob prisotnosti predstavnika krajevne skupnosti preštel veljavne glasovnice in pripravil zapisnik o glasovanju, zatem pa bo rezultate z vseh glasovalnih mest obdelala komisija.

Omogočena bo tudi možnost **predčasnega glasovanja**.

Umestitev izbranih projektov v predlog proračuna

Na podlagi rezultatov glasovanja bo komisija izdelala **listo izbranih projektov**. Projekti bodo na listo uvrščeni upoštevaje doseženo število glasov, začenši s projektom z največjim številom doseženih glasov, ostali projekti pa si bodo sledili po številu doseženih glasov navzdol do zapolnitve razpoložljivega obsega proračunskim sredstev, določenih s sklepom. Projekte iz liste bo župan uvrstil v predlog proračuna Občine Tolmin za naslednje proračunsko leto, lista pa bo priloga obrazložitve predloga proračuna Občine Tolmin za naslednje proračunsko leto.

Komisija bo ob koncu izvedbe pripravila **evalvacijo izvedbe participatornega proračuna**, kar bo podlaga za morebitno izvedbo naslednje faze oziroma nove izvedbe participatornega proračuna.

2.2. Načrt informiranja občanov

Delovna skupina je pripravila tudi **načrt informiranja občanov**. Zaradi specifične starostne kategorije, kateri bo namenjena prva izvedba participatornega proračuna v občini Tolmin, je bilo mnenje delovne skupine enotno, da je za uspešnost izvedbe ključna **učinkovita promocija, s poudarkom na uporabi moderne tehnologije in komunikacijskih kanalov**, zato je bilo izvedeno tudi zbiranje ponudb za izvajalca promocijskih aktivnosti. Na podlagi prejetih ponudb je skupina kot najugodnejšo izbrala Agencijo 3 PR d.o.o., v kateri delujeta dva mlada lokalna podjetnika, katerima se je s tem dalo zanimiv izziv in poslovno priložnost.

Po sprejetju pravilnika na občinskem svetu, bo sočasno z izvedbo prvih treh faz participatornega proračuna pričela potekati tudi **intenzivna komunikacija z občani**. Predvidene so naslednje aktivnosti:

Celostna grafična podoba

Izdelala se bo celostna grafična podoba projekta, ki bo oblikovana na podlagi barv v grbu Občine Tolmin. Zaradi lažjega poimenovanja in boljše prepoznavnosti med ciljno skupino se bo prva izvedba participatornega proračuna za mladinske projekte v občini Tolmin poimenovala **Mlada pobuda**.

Spletna stran in družbena omrežja

Vzpostavljena bo spletna stran **www.mladapobuda.si**, kjer bodo na voljo vse informacije o projektu, na strani pa bo možno tudi oddati projektne predloge. Ob spletni strani bo obveščanje javnosti potekalo tudi na družbenih omrežjih **Facebook** in **Instagram**.

Spletne in javne predstavitve in delavnice

Spletne predstavitve participatornega proračuna bodo potekale v obliki krajših videoposnetkov, ki bodo na ogled na spletnem portalu YouTube, možno pa jih bo deliti tudi družbenih omrežjih. Javna predstavitev participatornega proračuna pa bo potekala v sodelovanju z Gimnazijo Tolmin, kjer bo organizirana delavnica s predstavitvijo participatornega proračuna in debato o željah in potrebah mladih, na kateri se bo zasnovalo konkretne projektne predloge. Morebitne druge javne predstavitve pa bodo organizirane v skladu z možnostmi glede na trenutne epidemiološke razmere.

MEDIJI

Projekt bo predstavljen v vseh lokalnih medijih (Primorske novice, Sočasnik, Primorski val, KA-TV Tolmin). Predstavniki Občine Tolmin, delovne skupine in komisije bodo v tem času na voljo za morebitne izjave in intervjuje.

3. PРАВNA PODLAGA

- a) 29. in 48.a člen Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1 in 30/18) in
- b) 21. člen Statuta Občine Tolmin (Uradni list RS, št. 13/09, 17/11, 106/15)

4. VPLIV NA PRORAČUN OBČINE TOLMIN

Na podlagi sprejema Pravilnika o izvajanju participatornega proračuna za mladinske projekte je z Odlokom o spremembah in dopolnitvah Odloka o proračunu Občine Tolmin za leto 2020 zagotovljenih 5000 evrov za izvedbo prvih treh faz participatornega proračuna. Sredstva za četrto, izvedbeno fazo, v višini 20.000 evrov pa se skupaj s seznamom izglasovanih projektov potrdijo ob sprejemu Odloka o proračunu Občine Tolmin za leto 2021.

Pripravila:

Matej Kavčič, družbene dejavnosti, Občina Tolmin

Peter Kavčič, predsednik Delovne skupine za pripravo modela participatornega proračuna za mladinske projekte v občini Tolmin